

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Frederikshavn kommunale skolevæsen

Skoleåret 1949—50

Ved
Th. Andersen
stadsskoleinspektør

FREDERIKSHAVN
VOGELIUS' BOGTRYKKERI
1950

Indholdsfortegnelse

	Side
Skoleautoriteterne	3
Skoleordning (ind- og udskrivning)	4
Oversigt over eleverne	5
Elevernes forsømmelser	8
Undervisningen m. m.	9
Antallet af klasser og lokaler	9
Den nye skole	9
Fri idræt m. m.	11
Skolerejser m. m.	12
Forældremøder	12
Valg af forældrerepræsentanter	13
Optagelsesprøven til 1. E. M.	13
Det skolepsykologiske arbejde	14
Skoleforhold i U. S. A.	15
Af skolens dagbog	19
Børnebibliotekerne	20
Musikken i skolen	20
Skolesparekasserne	22
Ungdomsskolen m. m.	23
Skolernes samlinger	24
Skolelægetilsyn	25
Skoletandplejen	26
Lærpersonalet	28
Kursus	31
Skolebetjentene	32
Ordensregler	32
Til hjemmene	33
Udgifter til skolevæsenet	35

Frederikshavn skolekommission:

Frøken Ebba Kongsbak, formand.
 Skrædermester Sv. Wæhrens, næstformand.
 Borgmester W. Beckett.
 Fuldmægtig K. H. Jørgensen.
 Direktør Harald Jensen.
 Sognepræst K. Hanghøj.
 Skovfoged E. Hvirring.
 Fiskehandler Kai Sørensen.
 Trikotagehandler Anker Hansen.

Frederikshavn byråds skoleudvalg:

Frøken Ebba Kongsbak, formand.
 Sv. Wæhrens, næstformand.
 W. Beckett.
 K. H. Jørgensen.
 Harald Jensen.

Skolelederne

træffes på skolernes kontorer hver skoledag kl. 13—14 (lørdag dog 8—9 på folkeskolerne).
 Ørnevejens skole, telf. 408, stadsskoleinspektør Th. Andersen.
 Bangsbostrand skole, telf. 1024, skoleinspektør P. Valentinussen.
 Hjørtingvejens skole, telf. 582, skoleinspektør J. M. Fuglebæk.
 Frederikshavn gymnasium, telf. 358, rektor A. Madsen (lørdag kl. 12—13).

Skolepsykologen

træffes på Ørnevejens skole hver torsdag kl. 13—14, telf. 1531.

Skolelægen

træffes på Ørnevejens skole hver torsdag kl. 9—10, telf. 1531.

Skoletandlægen

træffes på Ørnevejens skole hver skoledag kl. 8—14 (lørdag kl. 8—12), telf. 1531.

Frederikshavn kommunale skoleordning

Efter skoleplanen, der er vedtaget af byrådet den 30. juni 1947, udgør skolevæsenet et samlet hele, der falder i 3 afdelinger:

1. Grundskolen med 4 klassetrin.
2. Mellemskolen, der er delt i 2 afdelinger:
  - a. Den eksamensfri mellemskole med 4 klassetrin.
  - b. Eksamensmellemskolen med 4 klassetrin samt realklasse.
3. Gymnasiet, der omfatter mellemskole, realklasse og gymnasieklasser.

Fra 1. august 1947 har

Ørnevejens skole grundskole, eksamensfri mellemskole, eksamensmellemskole og realklasse.

Bangsbostrand skole grundskole og eksamensfri mellemskole.

Hjørringvejens skole grundskole og

Frederikshavn gymnasium eksamensmellemskole, realklasse og gymnasieklasser.

Efter samme skoleplan omlagdes skoleåret, således at det fra 1948 begynder 1. august.

Gymnasiet udsender sin egen årsberetning, hvorfor der med hensyn til eksaminer m. v. henvises til denne.

Indskrivning af elever til grundskolens 1. klasser til skolegang ved skoleårets begyndelse 1. august foregår efter annonce i marts måned. Børn, som er fyldt 7 år eller fylder 7 år inden 1. november, er undervisningspligtige.

Børn, der ikke er undervisningspligtige, kan optages i skolen ved skoleårets begyndelse, når børnene af skolepsykologen erklæres for skolemodne.

Fra grundskolens 4. klasser går eleverne op i den eksamensfri mellemskole eller i eksamensmellemskolen.

Undervisningspligten ophører til sommerferien for elever, som er fyldt 14 år eller fylder 14 år inden følgende 1. november, hvis eleven har gået i skole i 7 år.

Elevernes fordeling i de kommunale skoler pr. 31. december 1949

	Antal klasser	Eleverne									Tilsammen		
		Under undervisningspligtig alder			I undervisningspligtig alder			Over undervisningspligtig alder			Dr.	P.	Ialt
		Dr.	P.	Ialt	Dr.	P.	Ialt	Dr.	P.	Ialt			
1. Ørnevejens skole.....	48	7	9	16	582	622	1204	34	36	70	623	667	1290
2. Bangsbostrand skole.....	15	1	1	2	182	177	359	2		2	185	178	363
3. Hjørringvejens skole... ..	8	0	2	2	119	121	240				119	123	242
4. Frederikshavn gymnasium.....	15				64	67	131	93	92	185	157	159	316
Ialt.....	86	8	12	20	947	987	1934	129	128	257	1084	1127	2211
Heraf fra udenbys hjem.....					3	7	10	28	18	46	31	25	56

Oversigt over eleverne

Af kommunens børn i undervisningspligtig alder er følgende antal:

	Drenge	Piger	Ialt	
a. I andre kommuners skoler	0	0	0	
b. I statsskoler	0	0	0	
c. I Den private Mellem- og Realskole	13	14	27	(Elevantal ialt: 172)
I »Syvende Dags Adventisterne« skole	8	10	18	(» » 21)
d. Anmeldt til hjemmeundervisning	0	0	0	
f. Endnu ikke indmeldte	0	0	0	
f. Uden undervisning p. gr. af vedvarende sygdom, åndssvaghed og lignende	0	0	0	
g. På åndssvageanstalt	1	1	2	
h. På blindeinstitut	0	0	0	
i. På døvstummeinstitut	2	1	3	
	<hr/>			
Ialt	24	26	50	

Idet byen ved årsskiftet havde 18084 indbyggere, udgjorde de undervisningspligtige 1974 børn 10,9 pct. af byens befolkning.

Klassetallet og elevtallets fordeling på de forskellige klasse-trin den 31. decbr. 1949 samt gennemsnitselevtallet pr. klasse 1949:

	Grundskolen				Eksamensfri mellem-skole				Eksamens-mellem-skole				Realklasse	Gymnasiekl.			Klassekvotient i h. t. lov af 1937, § 12
	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	I = 5. kl.	II = 6. kl.	III = 7. kl.	IV = 8. kl.	I	II	III	IV		I	II	III	
Ørnevejens skole:																	
Klassetal	8	9	6	6	5	4	3	1	2	2	2						
Elevtal	219	232	164	176	136	101	87	15	57	62	41						27,9
Bangsbostrand skole:																	
Klassetal	2	3	2	2	3	2	1										
Elevtal	59	82	49	50	54	44	25										24,8
Hjørringvejens skole:																	
Klassetal	2	2	2	2													
Elevtal	63	60	55	64													30,3
Gymnasiet:																	
Klassetal									2	2	2	3	1	2	2	1	
Elevtal									58	52	45	62	21	31	34	13	

Det gennemsnitlige elevtal i Ørnevejens skole var 1184,8, i Bangsbostrand skole 355,4, i Hjørringvejens skole 235,1 og på gymnasiet 321.

3 klasser i Ørnevejens skole og 1 i Bangsbostrand skole var hjælpeklasser med nedsat elevtal og tiltempet undervisning.

Elevernes forsømmelser i 1949:

	Forsømte dage				Forsømte dage i gennemsnit pr. barn			
	Sygdom	Anden lovlig grund	Uden lovlig grund	Ialt	Sygdom	Anden lovlig grund	Uden lovlig grund	Ialt
1. Ørnevejens skole.....	12089	1095	237	13421	10,2	0,9	0,2	11,3
2. Bangsbostrand skole.....	3213	283	82	3578	9,0	0,8	0,2	10,1
3. Hjørringvejens skole.....	2825	154	56	3035	12,0	0,7	0,2	12,9
4. Frederikshavn gymnasium...	2629	187	2	2818	8,2	0,6	0,0	8,8
	20756	1719	377	22852	9,9	0,8	0,2	10,9

Skoledagens antal i 1949 var 237.

Undervisningen m. m.

Antallet af klasser og lokaler

Ørnevejens skole begynder det nye skoleår med 54 klasser, men har kun 28 normallokaler. Dette medfører, at mange klasser må vandre fra lokale til lokale, og at mange børn ikke kan møde kl. 8 om morgenen, men må møde senere, når der er ledige lokaler. De forskellige mødetider og sene eftermiddagstimer er særdeles ubehagelige for hjemmene og børnene, men lokalemangelen gør det nødvendigt.

Kun ved at nedskære klassernes ugentlige timetal i enkelte særfag er det muligt i indeværende skoleår at slutte undervisningen kl. 16.

I Bangsbostrand skole er der 16 klasser og 10 normallokaler, i Hjørringvejens skole 9 klasser og 6 normallokaler.

Den nye skole

1. april 1939 blev dele af Flade—Gærum kommune indlemmet i Frederikshavn; herved kom et område med 3972 indbyggere og 2 landsbyordnede skoler, Bangsbostrand og Flade skoler, med 530 elever under Frederikshavn kommunale skolevæsen. For at skaffe de indlemmede distrikter købstadordnet skolegang vedtog byrådet, at Bangsbostrand skole skulle udvides i 1939—40, og at der i 1940—41 skulle opføres en ny skole i den nordlige bydel til afløsning af Flade skole, således at den nye skole kunne tages i brug 1. april 1941.

Udvidelsen af Bangsbostrand skole blev gennemført, således at pågældende skoledistrikt fik købstadordnet skolegang fra 1. april 1940; men på grund af krigen blev tegningerne til den nye nordre skole henlagt, og i stedet blev der i Flade skole nedlagt 2 små embedsboliger og indrettet 2 skolelokaler i disse embedsboliger, således at skolen fra 1. april 1941 omdannedes til en købstadordnet grundskole, medens de større elever henvistes til Ørnevejens skole. Samtidig med ombygningen af Flade skole ændredes dens navn til Hjørringvejens skole.

Antallet af indbyggere efter indlemmelsen var den 31. december 1939 14911, og den 31. december 1949 18084.

Antallet af elever var den 31. december 1939: 1814, og den 31. december 1949: 2211.

Elevantallet vil i de kommende år stadig stige (se årsberetningen for 1947—48), således at vi om 4—5 år vil have 3000 elever i vore skoler. Skoleudvalget gik derfor i 1948 med byrådets bemyndigelse i gang med at udarbejde planer til en ny skole på det areal, kommunen har købt til skole mellem Buhlsvej og

Konstantiavej. Denne skole må på grund af elevantallets stærke vækst kunne rumme langt flere elever, end man kunne forudse, da de første tegninger til en ny skole blev udarbejdet i 1939.

Det blev overdraget arkitekterne m. a. a. Leopold Teschl og Ejvind Blennum, Frederikshavn, at udarbejde tegningerne. Disse blev forelagt fælleslærerrådet til udtalelse og blev godkendt af byrådet og undervisningsministeriet. Efter disse tegninger er skolen delt i 2 afdelinger, en for større og en for mindre elever med tilsammen 28 normallokaler m. m. Som vinkelfløj til afdelingen for større elever er der projekteret en særklassefløj.

Afdelingen for større elever opføres i 3 etager og afdelingen for mindre i 2; mellem disse 2 afdelinger ligger en samlings-sal, forhallen og toiletter. Der er projekteret 2 fritliggende gymnastiksale. Skolegården er delt i 2 afdelinger, en for de større og en for de mindre elever. Ved hovedindgangen fra Buhlsvej findes overdækkede cyklestativer. Syd for skolekomplekset findes sportspladser og skolehaver. Der er også afsat plads til et svømmebassin.

Arbejderne vedrørende opførelsen af skolen blev udbudt i offentlig licitation. Tilbudene blev åbnet henholdsvis den 26. maj og 1. august 1950. Byrådet godkendte i sine møder den 9. juni, 21. august og 4. september de af skoleudvalget antagne håndværker-tilbud, hvorefter den samlede udgift til opførelsen af den nye skole regnes at ville andrage 3.730.555 kr.

Afdelingen for større elever og særklassefløjen skal i henhold til betingelserne kunne tages i brug den 1. august 1951, afdelingen for mindre elever den 1. august 1952, og hele skolen skal stå færdig den 1. januar 1953.

Fri idræt

Uden for skoletiden kan drenge og piger i alle aldre gratis deltage i fri idræt to gange om ugen, en time hver gang. Drengene undervises i højde- og længdespring, løb, spyd-, diskos- og boldkast samt kuglestød. Pigerne undervises i højde og længdespring, løb, gribning og forskellige kast.

I sommeren 1950 har der været ca. 40 drenge og ca. 40 piger, der har øvet de forskellige idrætsgrene. 5 drenge har taget bronce-mærket, 7 sølvmærket, 4 guldmærket og 2 sølvmærket med emaille i Dansk Skoleidræt. Af pigerne tog 3 bronce-mærket, 11 sølvmærket og 5 guldmærket.

Undervisningen foregår på skolens egen bane ved Ørnevejens skole, hvor der er cindersbane, 2 springgrave, og hvad der ellers hører til fri idræt.

Svømmeundervisning

Frederikshavn kommunale badeudvalg har velvilligst stillet badeanstalten ved Sønderstrand til skolens rådighed, således at det

i sommeren 1950 igen har været muligt at give skolernes elever svømmeundervisning både i skoletiden og i sommerferien.

En del elever har bestået den almindelige svømmeprøve, frisvømmerprøven og livredningsprøven.

Skoleudflugter

Den 31. maj var Hjørringvejens skole i Tolne. Den 24. august var Ørnevejens skoles eksamensfri mellemskole og eksamensmellemskole i Rebild bakker og grundskolen i Sæby. Bangsbostrand skole var i Sæby den 30. august.

Skolerejser

9.—12. juni var 7. klasserne fra Ørnevejens og Bangsbostrand skoler i København under ledelse af overlærer Bitsch Christensen, lærer E. Gørup og lærerinderne fru K. Andersen, frk. A. Madsen og fru Rye Pedersen. Den 30. august—2. september 1950 var 4. eksamensmellemskoleklasserne fra Ørnevejens skole i København under ledelse af lærer E. Øye og lærerinde frk. A. M. Christiansen.

Ferierejser

Til sommerferien 1950 bevilgede skoleudvalget feriebillet til 796 elever, nemlig 770 i de kommunale skoler, 17 i Frederikshavn private Mellem- og Realskole, 8 i S. D. A.s skole og 1 i Hjørring gymnasium.

Sommerlejr

28 piger var i Odd Fellow lejren ved Sulbæk strand 26. juni til 10. juli under ledelse af lærer S. Bajsgaard og frue samt stud. mag. Elinor Vester, og 28 drenge 10.—24. juli under ledelse af lærer F. Berthelsen.

Week-end

Fra 1. april 1948 indførtes week-end ved skolerne. Hver undervisningstime forkortes om lørdagen med 10 minutter, således at undervisningen denne ugedag slutter kl. 13.

Årsprøver

I eksamensmellemskolen på Ørnevejens skole afholdtes skriftlig årsprøve 2.—7. juni og mundtlig prøve 9.—22. juni. I grundskolerne og de eksamensfri mellemskoler afholdtes skriftlige årsprøver 16.—19. juni og mundtlige prøver 20.—22. juni.

Forældremøder

I det forløbne skoleår er der ved skolerne ligesom tidligere blevet indbudt til forældremøder gentagne gange. Der har været en stadig stigende tilslutning til disse møder.

Skolen ønsker den bedste kontakt med forældrene. Det glæder os derfor, når forældrene kommer til disse møder, hvor der er lejlighed til at drøfte problemer, der vedrører børnenes opdragelse og undervisning.

Valg af forældrerepræsentanter til skolekommissionen

Forældrene blev af byrådet indbudt til forhandlingsmøder på skolerne den 21. april. På disse møder aftaltes, at indstillingen af medlemmer til skolekommissionen blev foretaget ved afstemning på mødet.

Der indstilledes følgende (stedfortrædere er tilføjet i parentes):

Ørnevejens skole. Mødet lededes af sparekasssekasserer H. Rye. 49 afgav stemme.

1. Foretningsfører Carl Thomsen (overtoldassistent A. Bak-Jensen).
2. Skrædermester Sv. Aa. Wæhrens (stadsingeniør J. Mørup).
3. Sognepræst K. Hanghøj (pastor E. E. Ernstsen).

Bangsbostrand skole. (Mødet lededes af fuldmægtig K. H. Jørgensen). 16 afgav stemme.

1. Skovfoged E. Hvirring (cand. pharm. Olesen).
2. Sognepræst K. Sommer (bankfuldmægtig K. Eisenhardt).
3. Fru Asta Pedersen, Lisborgv. 27 (fru Sørna Jørgensen, Toftev. 3).

Hjørringvejens skole. Mødet lededes af direktør Har. Jensen. 21 afgav stemme.

1. Fiskehandler Kaj Sørensen (fritidsleder H. P. Sørensen).
2. Fuldmægtig H. Mailand (fru Eva Olesen, Rosevej 20).
3. Dyrslæge M. Frandsen (Heeman Christiansen, Rørbyvej 9).

Blandt de indstillede valgte byrådet i sit møde den 1. maj følgende:

Ørnevejens skole: sognepræst K. Hanghøj.
 Bangsbostrand skole: skovfoged E. Hvirring.
 Hjørringvejens skole: Fiskehandler Kaj Sørensen.

Optagelsesprøve til 1. kl. i eksamensmellemkolen

Indskrivningen til denne prøve foregår efter annoncering i marts måned. Der optages kun elever, hvis forældre eller væрге afgiver en skriftlig erklæring om, at de agter at lade eleverne gennemgå hele eksamensmellemkolen.

Med hensyn til reglerne for optagelsesprøven henvises til de 2 forrige årsberetninger.

Der var indskrevet 121 elever til optagelsesprøven i april 1950. Deraf bestod 81 elever på den skriftlige prøve alene. 11 elever var til mundtlig prøve; af disse bestod 7. Af de indskrevne 121 Elever bestod således 88, d. v. s. 72,7 procent.

Det skolepsykologiske arbejde

I skoleåret 1949—50 har 112 børn været henvist til skolepsykologisk undersøgelse; disse fordeler sig således:

Skole	for under- visnings- pligt. alder	Klasse										Ialt			
		1	2	3	4	5	6	7	I ml.	II ml.	III ml.		G.		
Bangsbostrand skole	4	7	2	4	4										21
Frederikshavn gymnasium										2	1		1		4
Hjørringvejens skole	8		1	4	3										16
Ørnevejens skole	15	14	15	7	10	6		1	1	1	1				71
	27	21	18	15	17	6		1	1	3	2		1		112

deraf 68 drenge og 44 piger.

Desuden er der ført kontrol med en del af de undersøgte børn fra sidste år.

Læseretarderede børn.

Hjælpen for disse børn er forløbet som forrige år med undervisning i hold (oftest 3 på hvert) 2 gange ugentlig. Der har været undervisning både på Ørnevejens, Bangsbostrand og Hjørringvejens skoler.

Ialt har 42 elever fået ekstrahjælp i dansk, nogle en del af året, andre hele året. Med det antal timer, der ved skolevæsenet er afsat til denne undervisning, er det umuligt at give alle dårlige læsere ekstrahjælp. Der kan kun medtages de elever med størst uoverensstemmelse mellem alm. evner og standpunkt i dansk: elever med specielle vanskeligheder, der kræver en særlig træning for at nå med.

Hjælpeklasserne.

Af de 112 undersøgte børn er 18 overført til hjælpeklasser, hvor elevantallet kun er ca. 15, og hvor der derfor kan gives langt mere individuel hjælp end i de alm. klasser.

Særforsorg.

1 elev fra 1. kl. er kommet under særforsorg.

Skolemodenhedsprøver.

27 ikke undervisningspligtige børn var indmeldt til prøven; 11 blev optaget.

Der har været god overensstemmelse mellem prøveresultaterne fra forrige år, og det skolestandpunkt, barnet har nået i det første skoleår; men resultaterne viser, at vi ikke bør lempe kravene. Der kræves en vis udvikling både fysisk og psykisk, foruden at der ikke må findes større specielle vanskeligheder for at magte de krav, der stilles i en 1. kl. i Frederikshavn.

Samarbejde mellem landets skolepsykologer.

Der har i årets løb været afholdt 4 fællespsykologmøder i København. Her har alle landets skolepsykologer været samlet til drøftelse af arbejdet og har planlagt standardisering af diagnostiske hjælpemidler, som vi så alle arbejder med mellem møderne. For byerne i provinsen er det en meget stor fordel at få del i resultaterne af dette arbejde, da det er uoverkommeligt både økonomisk og tidsmæssigt for den enkelte at fremstille sit eget materiale.

Ligesom forrige år er der i næsten alle tilfælde efter den skolepsykologiske undersøgelse søgt forbindelse med barnets hjem, da et godt resultat meget, meget ofte er afhængigt af et virkeligt samarbejde med hjemmet.

Alle henvisninger er desuden drøftet med skolelægen, — i enkelte tilfælde med barnets egen læge.

3 elever har været til behandling på Rigshospitalets børnepsykiatriske afdeling.

Lavra Enevoldsen.

Skoleforhold i U. S. A.

New York, oktober 1950.

Kære elever og forældre!

Da jeg er i U. S. A., medens årsskriftet er under forberedelse, vil jeg gerne sende en hilsen herfra.

Selvom jeg er langt borte fra de frederikshavnske skoler, kommer jeg dog næsten daglig i skoler, og jeg kunne tænke mig, at en del er interesseret i at høre lidt om, hvad der foregår her.

Jeg kan ikke fortælle om amerikanske skoler i almindelighed, da de amerikanske skoler er meget, meget forskellige, mere forskellige end en af de største og mest moderne skoler i vore største byer og en af vore gamle landsbyskoler. Amerika er jo så stort et land, naturen og befolkningen så forskelligartet i de forskellige egne, derfor er det på få måneders studieophold umuligt at få noget samlet overblik, men man kan søge at finde noget på de steder, man kommer, som kan være hensigtsmæssigt at overføre til danske skoler, noget, som passer for vore økonomiske forhold, og som kan hjælpe os til bedre at nå vort mål for vor skoles virke.

De første uger, jeg var i U. S. A., havde skolerne sommerferie, men mange lærere arbejdede ihærdigt på deres uddannelse og deltog i kursus på forskellige universiteter. Under mit ophold i New York deltog jeg i kursus på Columbia Universitet, hvor der var ca. 600 forskellige sommerferiekursus for lærere. Mange af disse kursus afsluttedes med skriftlige prøver og udgjorde en del af kravene på vejen mod en højere grad af eksamen. Mange steder stiger lærerne automatisk i løn, eftersom de erhverver sig visse eksamensgrader, hvad der jo stimulerer til fortsatte studier.

Jeg selv fik på de kursus, jeg deltog i, bl. a. noget af den historiske baggrund for amerikansk undervisning og opdragelse, der er nødvendig at have for at forstå amerikanernes mål for deres undervisning. Jeg studerede behandling af læsevan-skeligheder, og der var rig lejlighed til at diskutere de forskellige skolepsykologiske problemer med ledende professorer indenfor de forskellige områder. Alene samværet med de mange forskellige lærere var interessant og meget værdifuldt.

Efter skolernes sommerferie begyndte mine skolebesøg, og jeg har set et skoleliv udfolde sig, der er en del forskelligt fra vort.

I barneskolen er en af de ting, jeg ikke kan undgå at lægge mærke til på mange af de skoler, jeg har besøgt, de store klasseværelser. Alle de klasseværelser, jeg har set med børn i grundskolealderen, har været mindst $1\frac{1}{2}$ gang så store som vore. Der er løse stole og borde, som kan grupperes på forskellig måde, og rigeligt med skabe, reoler, ekstraborde osv. Skal børnene f. eks. have en historie, flytter de altid stolene op i en halvkreds omkring læreren — det er hyggeligt. Børnene gør det samme, hvis de fortæller for hinanden, (aflægger beretning om deres opgaver). Hver lærer har sit klasseværelse, og de mindre elever har altid samme klasselærer til alt. Måske kommer dog en musiklærer eller en tegnelærer ind og hjælper klassen i visse timer om ugen. Klasserne er ofte meget smukt pyntede med billeder, blomster, og enkelte steder findes endog dyr — mest fisk, men jeg har også set både katte og kaniner inde i klassen — det virker hyggeligt og levende, men mon mine elever kunne koncentrere sig om skole-

arbejdet, hvis fire yndige katte legede i vinduet, eller et par kanner hoppede rundt på gulvet? Alle opslag kan blive på tavlen, så længe de er aktuelle, og børnenes arbejder kan blive liggende parat til at tage fat på næste dag, — der kommer nemlig aldrig andre i klassen. Det giver en hel anden hygge og ro og mere tid til at arbejde, end når vi på grund af lokalemangel må have vandreklasser, hvor alt skal startes og fjernes igen for hver time, og vi næsten ingen steder har at opbevare tingene. Nå, vi må jo indrette os efter de forhold, vi kan skaffe, og så få det bedst mulige ud af dem, hvis vi ikke kan forbedre dem, men vi kan bare ikke forlange, at vi kan nå de samme resultater.

Undervisningen i grundskolen er forskellig fra vor bl. a. ved den langt større vægt, der bliver lagt på, at børnene får lejlighed til at udtrykke sig i tegning, maling, lærarbejde, musik, dramatik og ved en mere udpræget kontakt med livet udenfor skolerne, f. eks. ved mange ekskursioner til offentlige og private institutioner. Det vigtigste synes dog at være, at børnene lærer at omgås andre og arbejde fornuftigt sammen — lærer at leve livet i et samfund. Selve fagene arbejdes der mindre med, end vi gør.

Børnene begynder i børnehaven, herefter kommer de i 1. klasse, hvor de har en forberedende undervisning i regning og læsning. Man er på vagt for ikke at gå for tidligt eller for hurtigt frem i begyndelsen, da man har gjort dårlige erfaringer i så henseende.

Amerikanerne taler så meget om, at skolen skal være demokratisk, hvorfor alle børn bør følges ad gennem hele skolen. Det anses for meget værdifuldt, da børnene senere skal leve sammen i samfundet og har brug for at kende og forstå hinanden. Et er imidlertid teori — et andet at gennemføre det i praksis. Ved besøg i skolerne mærkes mange steder en udpræget deling, hvorved alle de elever, som har fulgt dårligt med i de første klasser, samles i klasser med færre elever, og disse når aldrig at gå ud som »graduated student« fra »high school«, selv om en ret stor del af prøverne kan tages i forskellige praktiske fag.

Flere stater har tvungen undervisning til 18 år. De sidste år går eleven i »high school«. Udstyret i mange af disse »high schools« virker imponerende. Her er f. eks. bilreparation, trykkeri, skotøjsreparation, radioteknik, maskinskrivning, uddannelse i barnepleje, skønhedspleje, madlavning, laboratoriarbejde osv. osv., men vi må huske på, at disse skoler er tvungne for elever indtil 18 år, — derfor må undervisningen indrettes, så eleverne lærer noget, der hjælper dem i deres arbejde efter skoletiden, også de elever, der ikke går den akademiske vej. Enkelte steder har jeg set rene »vocational high schools« (rene fagskoler), skoler, hvor der gives en grundig teoretisk og praktisk uddannelse i forskellige fag, hvoraf eleven

kan vælge det fag, han ønsker at fortsætte med i det praktiske liv efter skoletiden.

I high-skolerne har børnene ikke madpakke med i skole. Der er skolerestauranter, hvor de kan købe forskellig slags mad. De fleste børn køber virkelig fornuftigt. De har lært en hel del om, hvilke næringsstoffer der er nødvendige for os at få hver dag, og hvor de findes, og de kan af de retter, der sælges, sammensætte et hensigtsmæssigt måltid. På en af de skoler, jeg besøgte, var der nogle elever, der ikke havde råd til at købe mad, men, sagde inspektøren, »der er ingen store elever, der ønsker at få noget for ingenting, når det ikke er nødvendigt, og disse elever arbejder derfor på skolen for at tjene til maden«; de vaskede borde af i spisesalen osv. »Det giver dem mere respekt for sig selv, og de andre elever kan respektere dem mere, end hvis de modtog maden gratis«, forklarede inspektøren videre. Børnene synes virkelig at have akcepteret deres øjeblikkelige økonomiske stilling uden at føle sig hæmmet deraf og arbejdede frejdigt og med godt humør. En sund indstilling afhænger vel noget af, hvordan omgivelserne ser på sagen. En del amerikanere synes ikke rigtig at forstå vor form for social forsorg.

Jeg ville ønske, at danske skolebørn kunne tage sig lige så godt af gæster, som de amerikanske børn gør. De viser ofte en glæde og stolthed over deres skole. Amerikanske skolebørn virker meget selvstændige, og hvor de forstår at spørge. Når de hører, jeg kommer fra Danmark, har de alle vegne været meget interesseret i at få oplysninger herfra. I de små klasser vil de gerne vide noget om livet på en dansk skole, om det passer, at i Danmark cykler man med babyen i en kurv på styret osv.; men de ældre klasser er interesseret i Danmarks næringsveje og politiske stilling.

Amerikanske børn forstår at tage imod en gæst og gøre det behageligt for gæsten, og de har lært at fortælle om deres arbejde på skolen på en intelligent måde. Amerikanske inspektører kan tage sig tid til at orientere en gæst grundigt. De underviser ikke selv, har en stab af sekretærer og andre hjælpere. Der er pædagogiske instruktører for lærerne og personlige rådgivere for eleverne, lærere specielt uddannet i testning, foruden staben af læger, tandlæger, psykologer, sygeplejersker, socialrådgivere osv.

Og så er der forældre-lærer foreningerne; også disse er en stor hjælp for skolerne i Amerika.

Der er et særdeles godt forhold mellem skole og hjem. Der findes forældre-lærer foreninger i de forskellige byer, og disse foreninger er igen sammensluttet i en landsorganisation. Forældrene gør et bevidst arbejde for at få skolen så god som muligt. Ameri-

kanske forældre synes at have god forståelse af, at det ikke er ved negativ kritik, men ved positivt samarbejde med skolen, de gavner deres børns skoleliv mest, og de er ikke bange for at gøre et arbejde for at forbedre skolen. Selv om det er kommunale skoler, hjælper de både med forskellige praktiske arbejder på skolen, hjælper ved ekskursioner og fester, og synes forældrene, skolen mangler f. eks. et gulvtæppe i deres børns læsestue, et klaver eller andet, ja, så er der måske nogle, der f. eks. laver en basar for at få penge dertil, eller måske nogle af forældrene tilbyder gratis materiale til en ønsket ting, mens en anden tilbyder at lave det gratis. Forholdet er næsten som ved vore friskoler.

— — Amerika har såvel som Danmark ikke fundet den helt ideelle skoleform; men vi kan lære af hinanden. Det har imidlertid været en oplevelse at mærke det meget store og alvorlige arbejde, der gøres i Amerika for at få skolerne så gode som muligt; der ofres uhyre summer derpå. Amerikanerne anser børns og unges opdragelse for det allervigtigste spørgsmål, et spørgsmål af dybtgående betydning for fremtiden.

Lavra Enevoldsen.

Af skolens dagbog

15. august: Første skoledag efter sommerferien.
13. september: Jens Bjerre viste farvefilmen »Zulu-Paradiset« som skoleforestilling.
24. september: De ældste elever deltog i et sportsstævne i Sæby.
28. september: Fodboldkamp mellem lærere og elever.
24. oktober: Forenede Nationers Dag, FN's betydning omtaltes i klasserne.
22. december: Juleafslutning i Frederikshavn og Bangsbostrand kirker for samtlige elever i byens skoler.
26. januar: Biologen, dr. phil. Aage Jensen fortalte om jagt på sæl og hval for de ældste elever og fremviste film.
3. februar: Den ægyptiske redaktør Tadros Magelli fortalte og viste film fra faraoernes og pyramidernes land. Han talte esperanto, men havde tolk.
4. februar: Oplæsning ved kgl. skuespiller Rasmus Christiansen.
6. og 7. marts: Fremvisning af færdselsfilm i »Colosseum« ved færdselschefen.
30. marts: Missionssekretær Rendtorff fortalte om forholdene i Indien.
21. maj: En del elever deltog under ledelse af lærere i rundskuedagens optog »Sommer i by«.
15. juni: Skolen deltog med sin fane i festlighederne på »Flagets Dag« i Frederikshavn kirke.

24. juni: Afslutningsfester på skolerne.

På Ørnevejens skole uddeltes afgangsbeviser til eleverne fra IV. eksamensfri mellemklasse (8. klasse). Skolens præmier for flid og god opførsel tildeltes Tove Andersen fra 3. a, Tove Larsen fra 3. b, Sonja Nielsen fra 8. kl., Nanette Axelsen fra 7. A, Gunnar Severinsen fra 7. B, Ole Brønnum og Edel Pallesen fra 7. C, samt foreningen »Norden«s bogpræmie til Eva Larsen fra 3. b.

På Bangsbostrand skole tildeltes skolens præmie Birthe Mølgård Christensen, 7. kl.

Børnebibliotekerne

Overbibliotekar Chr. Poulsen.

Frederikshavn Kommunes Skole- og Børnebiblioteker omfatter: hovedbiblioteket, der er gratis tilgængeligt for alle børn i kommunen mellem 10 og 16 år, og som normalt har til huse i folkebiblioteket, men for tiden har lokale på Ørnevejens skole, børnebiblioteket i Bangsbostrand skole og børnebiblioteket i gymnasiet.

Den 1. oktober 1949 åbnedes på gymnasiet en læsestue, der i skoletiden anvendes til laboratorieøvelser, og hvor eleverne under tilsyn af læsestuebibliotekaren kan læse lektier og dyrke friere studier i tiden fra kl. 16—17,30, hver skoledag undtagen lørdag. Læsestuen er lukket fra maj til september, da tiden dér er optaget af eksamen og sommerferie. I tiden fra 1. oktober 1949 til 30. april 1950 var der på læsestuen udenfor skoletiden 792 besøg.

Antallet af lånere er i årets løb steget fra 702 til 862 eller ca. 23 procent.

Se forøvrigt statistikken side 21.

Musikken i skolen

For at fremme interessen for musik er der til skolen knyttet en folkemusikskole, hvortil der hører kor og orkester. Da der har været stor tilgang til koret, er det blevet delt i to dele. Det ene øver hver mandag kl. 15,30—17 og det andet hver onsdag kl. 15—16 på Ørnevejens skole. Flinke elever fra 4. klasse og opefter kan deltage. Orkestret øver hver fredag kl. 15—16.

31 børn fra sangkoret deltog i en rejse til Oslo, hvor de besøgte børnekoret fra Kampen skole fra 31. aug.—8. septbr. Turen var i alle henseender meget vellykket.

Børnefolkemusikskolen ledes af overlærer V. Dupont.

Statistiske oplysninger om børnebibliotekernes virksomhed 1949—50

	Bogbestand							Udlån i årets løb				
	Bind pr. $\frac{31}{8}$ 1950			Tilvækst			Afgang	Låne-re	Udlån			
	Fagl.	Skf.	Ialt	Fagl.	Skf.	Ialt			Fagl.	Skf.	Ialt	
Hovedbiblioteket	971	1885	2856	56	191	247	84	474	4929	8374	13303	
Bangsbostrand skole	410	656	1066	57	150	207	16	157	634	3032	3666	
Gymnasiet	566	671	1237	211	185	396	0	231	760	1842	2602	
Ialt ...	1947	3212	5159	324	526	850	100	862	6323	13248	19571	
Klassesæt	1305	257	1562	506	155	661						
Ialt ...	3252	3469	6721	830	681	1511	100					

Frederikshavn kommuneskoles spareforening

Begyndt sin virksomhed 1. april 1918.

(Forbindelse: Frederikshavns Bank).

Kasserer: Lærerinde frk. E. Jensen.

Antal sparere 1. juli 1949	1352
Afgang i årets løb	279
Tilgang i årets løb	330
Sparernes antal 30. juni 1950	1403
Sammensparet beløb 1. juli 1949 til 30. juni 1950:	
Ørnevejens skole	kr. 15.281,69
Gymnasiet	» 1.682,42
Hjørringvejens skole	» 1.717,22
Den flittigste spareklasse har i årets løb indskudt:	
Ørnevejens skole	kr. 873,21
Gymnasiet	» 378,13
Hjørringvejens skole	» 543,25
Indvundne renter	kr. 3.056,66
Udbetalt til sparerne i årets løb	» 21.127,28
Indestående i banken 30. juni 1950	» 77.677,71

Bangsbostrand skoles spareforening

Begyndt sin virksomhed 1928 under

»De danske Skolesparekasser«, Nykøbing F.

(Lokal forbindelse: Frederikshavns og Omegns Sparekasse).

Kasserer: Overlærer C. R. Robsøe.

Antal sparere 1. juli 1949	303
Afgang i årets løb	66
Tilgang i årets løb	59
Sparernes antal 30. juni 1950	296
Sammensparet beløb fra 1. april 1949 til 30. juni 1950	
	kr. 8.068,18
Indvundne renter	» 863,98
Udbetalt til sparerne i årets løb	» 7.096,66
Indestående i sparekassen 30. juni 1950	» 21.870,22
Den flittigste spareklasse har i årets løb indskudt:	
Grundskolen	kr. 704,24
Den eksamensfri mellemskole	» 691,65
»De danske Skolesparekasser« garanterer for de opsparede beløb.	

Den kommunale ungdomsskole

Skolens leder: Stadsskoleinspektøren.

Der meldte sig 100 elever til ungdomsskolen, 17 drenge og 83 piger. 82 elever (12 drenge og 70 piger) gennemførte vinterens undervisning, der foregik på Ørnevejens skole.

Eleverne fordeltes på 6 hold, 1 drengehold og 5 pigehold, nemlig: 1 drengehold med sløjd og arbejdskundskab, 5 pigehold med husgerning, håndarbejde og gymnastik.

Et pigehold havde dagundervisning, de øvrige hold aftenundervisning.

Drengenes erhverv: 7 arbejdsdrenge, 3 bude, 1 landmand, 6 andre erhverv.

Pigernes erhverv: 57 husassistenter, 2 på fabrik, 15 i forretning, 9 andre erhverv.

Samlet timetal: 759.

Mødeprocenten var 90,2.

Lærerkæfterne ved skolen var: Lærerinderne frkn. A. Jensen, M. Beider, A. Rønnow Andersen, Ellen Skjølstrup og fru M. Rasmussen og lærer E. Gørup Christiansen. Endvidere har læge fru Frimodt Sørensen haft timer med pigerne.

Den 15. december afholdtes juleafslutning, hvor lærere og elever medvirkede i fællesskab og ligesom tidligere år skabte en fornøjelig og festlig aften.

Ved afslutningsfesten den 30. marts uddeltes beviser og flidspræmier. Derefter talte formanden for ungdomsskolenævnet, fuldmægtig K. H. Jørgensen, til eleverne. Efter fremvisning af film m. v. serverede pigerne kaffe, hvortil de selv havde bagt kagerne. Der var en nydelig udstilling af vinterens arbejder, hvoraf særlig håndarbejderne og sløjdarbejderne blev beundret.

Anden undervisning

Lokalerne på Ørnevejens skole blev benyttet af Handeisskolen, Arbejdsteknisk skole, Arbejdernes Oplysningsudvalg, Vendsyssel Handelshøjskole, Kristeligt Sangkor, sangforeningen »Lyren«, Folkemusikskolen, Borgerforeningens Sangkor, Husmoderforeningen, Dansk Kvindesamfunds aftenskole, Lottekorpsset, Frederikshavn Amatørorkester, Frederikshavn Esperantoklub, Frederikshavn Fotoklub og Samaritterforeningen.

Lokalerne på Frederikshavn gymnasium blev benyttet af Teknisk Skole samt gymnastiksalene af Frederikshavn private Mellem- og Realskole, Statens Sømandsskole, F. f. I. og F. D. F.

Gymnastiksalen i Bangsbostrand skole blev benyttet af K. F. U. K., K. F. U. M. og F. f. I.

Skolens samlinger

Modtagne gaver:

Ørnevejens skole: Grethe Hansen, 6. B: Søstjerne og skal af troldkrabbe, Anny Jørgensen, 7. C: Stor knivmusling, Mona Mad- sen, 6. C: Skal af søpindsvin, skal af kongsnegl og $\frac{1}{2}$ skal af kammusling, kok Oscar Nielsen: Flyvefisk, Thorkild Rasmussen, 2. a: Kultrådslampe med bajonetfatning samt sokkel og fod, Kaj Erik Thomsen, 6. A: Haj, Svend Aage Hansen, 4. F: Flyvefisk fra Argentina, Kaj Erik Thomsen og Lorents Eriksen, 6. A: Sømrokke, Reinhardt Thomsen, 3. E: Guldlaks, Henning Lundsgaard, 6. D: Flintøkse fra en mose ved Mosbjerg, Jørgen Jensen, 7. B: Kra- nium af mink, Ingrid Lund, 1. F: Sort Vels, haj med ægsæk, Benny Jørgensen, 3. B: 2 troldkrebs, 1 hummer, 1 lom, 1 ulk og 1 firben i sprit, Alice Donbæk, 2. G: Forsteninger, Ib Rasmussen, Munke- gade 11: Udstopet desmerdyr i kamp med brilleslange.

Bangsbostrand skole: Fisker Th. Nipper: Fuglææg og krybdyr, Grethe Eriksen, 7.: Muserede, Ingrid Pedersen, 7.: Natravn, Else Bowmann, 6. a: Søsole, Villy Lund, 6. a: Venstrevendt rødspætte, Gerda Boolsen, 6. b: Søstjerne, Villy Christensen, 6. b: Snespurv, Gerner Jacobsen, 6. b: Musling, Bjarne Lyngaas, 5. b: Nereide, Kai Pedersen, 5. b: Hvaltand, Aase Gravgaard, 5. c: Vinbjergsnegl, Erling Sørensen, 5. c: Rensdyrtak, Tommy Nielsen, 3. b: Rygskjold af blæksprutte, Søren Chr. Jørgensen, 2. a: Skal af kokosnød, Jens Zachariasen, 2. b: Kogler, hjortetak og hugorm, Karen Jacobsen, 2. c: Rørhøne, Erik Jørgensen, 1. a: Natsværmer, Bente Jacobsen, 1. a: Kranie.

Giverne bringes skolens tak.

Skolelægens årsberetning

Ved Frederikshavn kommunale skolevæsen er undersøgt 1.083 drenge og 1.091 piger, ialt 2.174 elever. 0 elever er undersøgt af privat læge. Der er henvist til hjemmets læge 84 drenge og 99 piger, ialt 183.

Iøvrigt henvises til nedenstående skema.

	Drenge	Piger
Antal undersøgte	1083	1091
— undersøgte ved privat læge	0	0
— kontrolundersøgelse	168	224
— henvisninger til læge	84	99
— tuberkulinpositive efter tuberkuløs infektion	162	146
— calmettevacc. før skolegangens begyndelse	0	0
— — efter — —	511	538
— revaccinerede	9	23
— tuberkulinnegative	354	363
— hvis ernæringstilstand skønsmæssigt er:		
over middel	83	130
middel	906	820
under middel	94	141
— hudlidelser	44	28
— holdningsfejl (udtalt)	7	17
— misdannelser, medfødte	3	5
— — erhvervede	8	6
— platfod	86	74
— hjertelidelser	6	6
— kroniske lungelidelser (ikke asthma)	0	0
— asthma	3	1
— hernier (undtagen små umbilical h.)	2	1
— sygdomme i mund, næse og svælg	25	36
— hareskår, ganespalte	1	0
— taleforstyrrelse	1	3
— øjensygdomme	29	45
— nedsat synsevne	104	173
— øresygdomme	2	3
— kronisk nedsat hørelse	9	4
— sukkersyge	2	1
— epilepsi	1	0
— ufrivillig vandladning	1	3
— farveblinde, 12-årige	15	1
— andre sygelige tilstande	149	111

Sven Hoffmann, skolelæge.

Skoletandplejen

Behandlingen foregår på skolens egen tandklinik på Ørnevejens skole og omfatter almindelig plombering, rodbehandling, tandrensning og tandudtrækning. Hvert barn bliver efterset og behandlet 1 gang om året, men kan desuden altid henvende sig på klinikken og anmode om behandling, såfremt dette skulle blive nødvendigt, inden næste års eftersyn. Klinikken er åben hver skoledag 8—14, lørdag 8—12, telf. 1531.

Ret til tandbehandling i 1949—50 havde alle eleverne i grundskolen og 1. og 2. mellemskoleklasse både i den eksamensfri mellemskole (5. og 6. klasse) og i eksamensmellemskolen, ligesom der blev foretaget en del nødbehandlinger på afgangsklassernes elever.

Oversigt over alle behandlinger findes næste side.

Såfremt forældrene ikke ønsker, at børnene skal deltage i behandlinger i 1. klasse, mister de pågældende elever ret til fremtidig behandling.

Da sunde tænder er af den allerstørste betydning for børnenes befindende og udvikling, tilrådes det at lade børnene deltage i den systematiske skoletandpleje, hvortil kommunen betaler alle udgifter.

Det henstilles indtrængende til forældrene at påse, at børnene daglig møder på skolen med velbørstede tænder.

Anne M. Larsen, skoletandlæge.

Oversigt over skoletandplejens virksomhed i året 1949—50

Systematisk behandling	Antal børn				De forskellige behandlings antal								
	Indmeldte til behandlingen	Fundne fri for caries	Af anden grund ikke behandlede	Behandlede	Fyldning		Extraktion		Rensning	Rodbehandling	Injektion	Andre behandlinger	Ialt
					Blivende tænder	Mælke- tænder	Blivende tænder	Mælke- tænder					
1ste års behandling	338	23	0	315	474	887	3	489	12	33	356	425	2679
Fortsat behandling af børn, der i tidligere år har været under syst. behandling	1643	13	12	1618	2780	527	89	512	56	39	393	586	4982
Tilsammen	1981	36	12	1933	3254	1414	92	1001	68	72	749	1011	7661

Lærerpersonalet ved folkeskolen
den 31. juli 1950.

	Under- viser ved	Født	Eksa- mens- år.	Ansæt her	Ansæt i nuv. emb.	Tjeneste- alder
Skoleledere:						
1. Th. Andersen, stadsskoleinspektør	Ø	8. 8. 97	1919	1. 11. 20	1. 9. 40	1. 9. 40
2. J. M. Fuglebæk, skoleinspektør	H	2. 9. 85	1914	1. 4. 39	1. 9. 41	1. 9. 41
3. P. Valentinussen, skoleinspektør	B	19. 4. 94	1917	1. 4. 39	1. 4. 43	1. 4. 43
Skolepsykolog:						
Frk. L. Enevoldsen	Ø	6. 3. 04	1924	1. 10. 29	1. 8. 48	1. 8. 45
Viceinspektører:						
1. Ch. Jensen	Ø	13. 7. 94	1919	1. 4. 21	1. 10. 40	1. 4. 43
2. Helge Mailand	B	12. 4. 09	1931	1. 4. 39	1. 3. 48	1. 3. 48
3. O. Poulsen	Ø	26. 2. 87	1914	1. 2. 21	1. 3. 41	1. 4. 43
Overlærere:						
1. A. Bitsch Christensen	Ø	7. 7. 94	1915	1. 7. 19	1. 4. 46	1. 4. 43
2. V. Dupont	Ø	23. 2. 87	1908	1. 3. 22	„	„
3. L. C. Fisker	Ø	10. 11. 88	1910	1. 2. 12	„	„
4. N. Buus Hanghøj	Ø	29. 5. 88	1913	16. 4. 14	„	„
5. A. Nørregård Knudsen	Ø	11. 6. 83	1905	1. 1. 09	1. 4. 46	1. 4. 43
6. Th. Krusell	Ø	16. 6. 01	1923	1. 11. 38	1. 3. 48	1. 3. 45
7. A. J. Markussen	H	3. 11. 85	1915	1. 4. 39	1. 4. 46	1. 4. 43
8. Frk. C. Petersen	Ø	11. 10. 94	1916	1. 4. 27	„	„
9. C. Poulsen	G	3. 8. 86	1907	1. 4. 17	„	„
10. C. R. Røbsøe	B	25. 6. 00	1923	1. 4. 39	1. 10. 47	1. 10. 44
11. Frk. L. Thomsen	Ø	25. 1. 90	1912	1. 1. 20	1. 4. 46	1. 4. 43
12. Frk. G. Tryde	Ø	24. 11. 87	1914	1. 3. 21	„	„
Faste Lærere:						
1. F. Berthelsen	B	21. 1. 13	1935	1. 4. 40	1. 5. 42	1. 4. 41
2. M. A. P. Bisgård	B	29. 9. 05	1928	1. 9. 48	1. 9. 48	1. 10. 34
3. S. Bjørn-Hansen	Ø	5. 9. 15	1938	1. 8. 41	1. 5. 42	1. 10. 41
4. E. Gørup Christiansen	Ø	5. 12. 19	1943	1. 9. 45	1. 10. 47	1. 2. 47
5. K. Gørup Christiansen	B-Ø	11. 12. 21	1944	1. 10. 47	1. 10. 48	1. 12. 46
6. A. Dahl Jensen	Ø	16. 3. 22	1945	1. 10. 46	1. 3. 48	1. 10. 47
7. H. E. Jepsen	B	8. 6. 17	1940	1. 4. 46	„	1. 9. 47
8. E. Markussen	H	14. 9. 20	1943	1. 9. 45	1. 10. 46	1. 2. 46
9. A. Mayntzhusen	G-Ø	8. 8. 20	1942	1. 5. 44	1. 4. 46	1. 1. 45
10. E. Nielsen	B	13. 4. 88	1910	1. 4. 39	1. 4. 39	1. 8. 13
11. Jørgen Olsen	Ø	2. 12. 08	1929	1. 2. 37	1. 4. 39	1. 9. 37
12. Erik Pedersen	Ø	13. 1. 21	1943	1. 2. 46	1. 10. 47	1. 3. 46
13. J. P. Pedersen	B	18. 11. 94	1921	1. 4. 39	1. 4. 39	1. 8. 23
14. S. Bajsgaard Pedersen	Ø	4. 6. 06	1927	1. 5. 42	1. 11. 43	1. 3. 42

	Under- viser ved	Født	Eksa- mens- år	Ansæt her	Ansæt i nuv. emb.	Tjeneste- alder
15. A. Ritmann	Ø	4. 5. 03	1931	1. 4. 39	1. 3. 41	1. 3. 39
16. T. Sinding	Ø	6. 11. 21	1944	1. 4. 48	1. 8. 48	1. 3. 47
17. Johs. Thomsen	Ø	8. 1. 18	1944	1. 10. 47	1. 8. 48	1. 6. 47
18. E. Øye	Ø	24. 1. 19	1940	1. 6. 43	1. 2. 44	1. 9. 44
Faste Lærere:						
1. Frk. A. Rønnow Andersen	Ø	6. 12. 17	1946	1. 10. 47	1. 2. 49	1. 9. 48
2. Frk. Magda Beider	B	8. 4. 19	1941	1. 3. 43	1. 9. 45	1. 11. 44
3. „ E. Bjerg	Ø	10. 4. 06	1932	1. 6. 37	1. 8. 40	1. 10. 37
4. „ A. M. Christiansen	Ø	14. 7. 21	1944	1. 11. 46	1. 11. 48	1. 8. 47
5. Fru Ruth Gørup Christiansen	Ø	15. 10. 18	1943	1. 9. 45	1. 10. 47	1. 9. 46
6. Frk. G. Jacobsen	B	1. 9. 17	1940	1. 4. 46	1. 4. 46	1. 2. 43
7. „ A. Jensen	Ø	31. 1. 08	1929	1. 11. 42	1. 10. 43	1. 5. 42
8. „ E. Jensen	Ø	23. 12. 03	1927	1. 9. 27	1. 4. 33	1. 2. 30
9. Fru K. Kjærgård	Ø	8. 4. 03	1924	1. 4. 39	1. 4. 39	1. 5. 27
10. Frk. A. Madsen	B	30. 11. 09	1930	1. 4. 39	1. 4. 39	1. 5. 34
11. Fru K. Madsen	H	5. 2. 11	1933	1. 1. 48	1. 5. 48	1. 4. 41
12. Frk. E. M. Nielsen	Ø	5. 5. 03	1928	1. 5. 37	1. 5. 37	1. 11. 34
13. „ Ida Nors Nielsen	Ø	19. 11. 22	1944	1. 10. 45	1. 10. 47	1. 12. 46
14. Fru M. Rasmussen	Ø	19. 9. 03	1926	1. 5. 39	1. 4. 40	1. 4. 40
15. Frk. V. Reber	G-Ø	2. 1. 11	1935	22. 8. 39	1. 6. 41	1. 4. 40
16. Fru M. Rye Pedersen	Ø	16. 3. 18	1939	1. 8. 41	1. 3. 43	1. 5. 42
17. Frk. K. Thøgersen	Ø	12. 11. 96	1924	1. 2. 28	1. 5. 29	1. 10. 27
18. Fru A. Øye	Ø	2. 6. 16	1938	1. 4. 40	1. 11. 41	1. 9. 40
Timelærere:						
1. K. Borgen Christensen	Ø	13. 9. 23	1945	1. 10. 47	1. 3. 48	
2. J. K. Jensen	Ø	8. 9. 23	1948	1. 1. 49	1. 1. 49	
3. K. Bundesen Nielsen	Ø	17. 8. 24	1947	1. 1. 49	1. 1. 49	
Timelærereinder:						
1. Frk. E. M. Hansen	Ø	23. 9. 25	1948	1. 2. 49	1. 2. 49	
2. „ E. Skjølstrup	B	17. 12. 19	1947	1. 5. 48	1. 11. 48	

Ø: Ørnevejens skole. B: Bangsbostrand skole. H: Hjørringvejens skole. G: Frederikshavn gymnasium

Lærerpersonalet ved Frederikshavn gymnasium den 31. juli 1950.

	Født	Eksa- mens- år	Ansæt her	Ansæt i nouv. emb.	Tjeneste- alder
Skoleleder:					
A. Madsen, rektor	19. 2. 09	1935	1. 6. 47	1. 6. 47	1. 6. 47
Lektorer:					
J. C. Andersen	10. 3. 18	1942	1. 8. 48	1. 8. 48	1. 8. 48
A. E. Holbech	1. 7. 05	1929	1. 8. 49	1. 8. 49	1. 4. 43
J. Leth Nissen	11. 11. 10	1935	1. 8. 47	1. 8. 49	1. 8. 46
Adjunkter:					
B. Damstedt					
Christensen	8. 4. 18	1946	1. 8. 47	1. 8. 49	1. 8. 49
H. Krabbe	20. 7. 06	1933	1. 8. 49	1. 8. 49	1. 5. 43
Fru Ellen Lindgård	31. 12. 11	1937	1. 8. 48	1. 8. 48	1. 8. 48
J. Lyngby Jensen	23. 11. 09	1947	1. 8. 48	1. 11. 49	
S. L. Skole	10. 4. 08	1939	1. 9. 42	1. 4. 48	1. 8. 41
Adjunktaspiranter:					
E. Bartholdy	12. 9. 21	1948	1. 4. 49	1. 4. 49	
J. H. Thoisen	11. 9. 21	1947	1. 9. 48	1. 9. 48	
Andre lærere:					
T. Bove-Nielsen	25. 8. 17	1940	1. 6. 42	1. 8. 48	1. 10. 43
N. A. Jensen, overlærer	18. 12. 97	1919	29. 5. 20	1. 8. 47	1. 4. 43
K. Løkkegaard	13. 8. 05	1926	1. 5. 28	1. 8. 47	1. 8. 35
Frk. A. Overgård	24. 12. 05	1927	1. 1. 36	1. 8. 48	1. 8. 36
Sv. Å. Pedersen	9. 9. 18	1940	1. 1. 42	1. 8. 49	1. 12. 42
A. Nygård Petersen	1. 11. 00	1921	1. 4. 30	1. 8. 47	1. 8. 35
Timelærere:					
K. Hanghøj, sognepræst	14. 6. 14	1938	1. 8. 48	1. 8. 48	
Timelærerinde:					
Fru Nina Leth Nissen	10. 6. 11	1936	1. 8. 48	1. 8. 48	

Lærerrådets formænd:

Fælleslærerrådet: Viceinspektør O. Poulsen.
 Ørnevejens skole: Overlærer A. Bitsch Christensen.
 Bangsbostrand skole: Overlærer C. R. Røbsøe.
 Hjørningvejens skole: Overlærer A. J. Markussen.
 Gymnasiet: Lektor J. Leth Nissen.

Forandringer i årets løb

Forflyttelse.

1. juni: Viceinspektør Anton Nielsen kaldet til skoleinspektør ved Samsøgades skole, Århus.

Kursus

Frederikshavn årskursus: 7 lærere deltog i 2. halvdel af årskursus i matematik med lektor J. C. Andersen som lærer. Alle 7 gennemførte dette årskursus, der af undervisningsministeriet er anerkendt som 1. års kursus, og deltagerne fik ved afslutningen bevis for at have gennemgået kursus'et; dette bevis giver adgang til at søge optagelse på statens lærerhøjskoles 2. årskursus og til fjernstudiekursus i matematik. Alle 7 kursister er lærere i Frederikshavn, nemlig:

Kaj Borgen Christensen, Frh. kommunale skolevæsen,
 Kjeld Gørup Christiansen, Frh. kommunale skolevæsen,
 Tage Oute Jacobsen, Frh. priv. mellem- og realskole,
 Axel Dahl Jensen, Frh. kommunale skolevæsen,
 Ejnar Mortensen, Frh. priv. mellem- og realskole,
 Svend Åge Pedersen, Frh. gymnasium,
 Tage Sinding, Frh. kommunale skolevæsen.

22.—29. august deltog skolepsykolog frk. L. Enevoldsen i Dansk Kvindesamfunds medborgerhøjskole på Askov højskole.

24. oktober—26. november deltog lærerinde fru Ruth Gørup Christiansen i fortsættelseskursus i undervisning af svagtbegavede og ordblinde børn.

Sommerferiekursus: Frk. A. M. Christiansen: Småbørnsundervisning og V. Dupont: Sanglærerforeningens kursus. Fru M. Rasmussen deltog i et kursus i Oxford.

Instruktionskursus

16. september afholdt lærerkredsen regnekursus i Skagen ved viceinspektør Hagbard Pedersen, Kolding, hvori mange lærere fra Frederikshavn deltog.

8. oktober afholdt lærerkredsen kursus i tegning på Ørnevejens skole ved tegneinspektør Edvin Hansen.

Skolebetjentene

A. E. Christensen, f. 26. marts 1886, ansat 1. august 1915, tjenstgørende ved gymnasiet.

Eli Giversen, f. 24. maj 1908, ansat 1. marts 1940, tjenstgørende ved Bangsbostrand skole.

Hans Jensen, f. 16. oktober 1902, ansat ved kommunen i 1938, som skolebetjent 1. september 1948, tjenstgørende ved Ørnevejens skole.

Ordensregler for eleverne

For at alle elever kan befinde sig så godt som muligt, er det nødvendigt med visse ordensregler. God orden er en betingelse for hele skolens arbejde, ikke blot for kundskabstilegnelsen, men også for at indøve gode arbejdsvaner hos børnene. Da gode arbejdsvaner virker karakterdannende, må hjem og skole være lige interesserede i, at børnene overholder skolens ordensregler.

Uddrag af skolens ordensregler:

1. Eleverne skal med flid og påpasselighed følge skolens arbejde og i alle forhold vise lydighed, høflighed og sømmelig opførsel.

2. Eleverne skal møde i god tid på skolen, dog ikke mere end 10 minutter før undervisningens begyndelse. De skal straks gå ind i skolegården. Kun fjerntboende elever må cykle til skole. Cyklerne skal anbringes i cyklestativerne og bør være forsynet med lås. Til Ørnevejens skole må kun de elever cykle, der bor nord for Vestergade eller syd for Koktvedvej—Klitgade.

3. Når skoleklokken ringer, stiller eleverne straks op på deres pladser i skolegården. Al leg og støj må da ophøre.

4. Det er forbudt at lade penge henligge i overtøj, skoletasker m. v.

5. Eleverne må ikke efterlade papir eller andet affald i klassen, på gangene eller legepladsen.

6. I frikvartererne skal eleverne opholde sig på legepladsen, som ikke må forlades uden særlig tilladelse. Al leg på toiletterne er forbudt. Eleverne må ikke opholde sig i cykleskurene eller stå på bænken i skolegården. Kun ordensduke må opholde sig i klassen. Undtagelsesvis kan en elev efter skriftlig anmodning fra hjemmet få tilladelse til at opholde sig i klassen — dog højst 3 dage.

7. Efter skoletidens ophør begiver hver elev sig roligt og hurtigt til sit hjem.

8. De bøger, som eleverne har lånt på skolen, skal behandles med omhu og altid være forsynet med omslag. Elevens navn og klasse samt årstal skal skrives på bindets inderside. Hvis en elev bortkaster, ituriver eller på anden måde ødelægger en bog, skal den erstattes af elevens forældre.

Til hjemmene

Når et barn ønskes fri en eller flere dage eller enkelte timer, må der *forud* sendes begrundet *skriftlig* begæring fra hjemmet; når det drejer sig om enkelte timer, sker henvendelsen til faglærerne, ellers til skolelederen. *Det henstilles stærkt til hjemmene, at man så vidt muligt undgår at lade børnene forsømme skolen af anden grund end sygdom.* Når barnet forsømmer, får det huller i undervisningen og kan derfor ikke følge med i sin klasse. Når barnet mærker dette, mister det let interessen for skolearbejdet. Derfor er forsømmelser yderst farlige for barnet.

Forsømmelser på grund af barnets sygdom eller smitsom sygdom i hjemmet anmeldes snarest på skolen ved skriftlig meddelelse fra hjemmet eller lægen.

Et barn, der lider af *mæslinger*, må ikke modtages i skolen før mindst 10 dage efter sygdommens begyndelse. Et barn, der lider af *kighoste*, må ikke modtages i skolen før 4 uger efter det krampagtige stadiums begyndelse. Et barn, der lider af *røde hunde*, *skoldkopper*, *rosen*, *influenza*, *fåresyge* eller *halsbetændelse*, må ikke modtages i skolen, så længe det akutte stadium varer. Et barn, der lider af *ægyptisk øjensygdom* eller *smitsomme hudsygdomme*, såsom fnat eller udbredte børnesår, må ikke modtages i skolen, før sygdommen er overstået, eller det medbringer lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede smitte.

Et barn, der har været angrebet af *tyfus*, *paratyfus*, *paradysenteri* eller en med disse beslægtet sygdom, *difteri*, *skarlagensfeber*, *smitsom hjernerygmarvsbetændelse*, *børnelammelse*, må ikke søge skolen, førend det medbringer lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede smitte; et barn, i hvis hjem der er forekommet tyfus, paratyfus, paradysenteri, difteri, skarlagensfeber, smitsom hjernerygmarvsbetændelse eller børnelammelse, uden at det selv har været angrebet, må ikke søge skolen, førend det medbringer lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede smitte.

Fritagelse for gymnastik, sport, svømning og skolebadning gives kun efter skriftlig begæring fra hjemmet. Fritagelse for

gymnastik, sport eller svømning ud over en uge kan kun tilstedes efter lægeattest, som udstedes på særlige blanketter, der udleveres på skolen.

Konfirmationsforberedelsen foregår i vinterhalvåret, enten konfirmationen finder sted det følgende forår eller efterår. Det henstilles meget indtrængende til forældrene, at elever i eksamensskolen går til konfirmationsforberedelse fra 3. mellemskoleklasse og ikke fra andre klasser. — Dagen efter konfirmationen er fridag for konfirmanderne; skolen venter, at forældrene sørger for, at børnene passer deres skolegang og skolearbejde på normal måde de øvrige dage omkring konfirmationen.

Kommunens udgifter til gymnasiet 1949-50

1. Lærerlønninger, herunder udgift til vikarer	226.809,15	
Tilskud fra staten og skolefonden	127.140,87	
		<hr/>
		99.668,28
Ventepenge		4.463,10
2. Bidrag til skolefonden		15.647,16
3. Skolebetjentens lønning		8.458,59
4. De faste ejendomme:		
Vedligeholdelse af bygninger	5.710,05	
Forrentning	14.470,00	
Afskrivning	5.595,00	
		<hr/>
		25.775,05
5. Drift af skolehaver		0,00
6. Skolelæge ÷ statens tilskud		1.040,41
7. Skoletandpleje		2.866,33
8. Inventar og materiel		7.860,56
9. Undervisningsmidler		33.471,52
10. Kontorholdsudgifter		1.138,82
11. Brændsel, belysning og vandforsyning		19.638,22
12. Rengøring		10.809,98
13. Skole- og børnebiblioteker samt flidspræmier ...		4.730,54
14. Forsikringsudgifter		135,69
15. Diverse udgifter		5.238,55
		<hr/>
		240.942,80
16. Indtægter:		
Skolepenge		6.602,33
		<hr/>
		234.340,47
		<hr/>

Beregnet efter elevantallet pr. 31. december 1949 bliver kommunens udgift pr. elev kr. 741,58.

Fradrages beløbene til forrentning og afskrivning af de faste ejendomme, bliver udgiften pr. elev kr. 678,09.

Da gymnasiet nu har demitteret elever til studentereksamen, kan kommunen i de følgende regnskabsår vente et suppleringsstilskud fra staten, der vil beløbe sig til ca. en trediedel af kommunens udgifter til gymnasiet.

Kommunens udgifter til folkeskolen 1949 – 50

1. Lærerlønninger, herunder udgift til vikarer	568.898,10	
Tilskud fra staten og skolefonden	297.549,15	
	<hr/>	271.348,95
2. Bidrag til skolefonden		42.543,66
3. Skolebetjentenes lønninger		22.355,97
4. De faste ejendomme:		
Vedligeholdelse af bygninger og have	44.336,37	
Forrentning	32.805,00	
Afskrivning	8.305,00	
	<hr/>	85.446,37
Indtægter	2.406,20	
	<hr/>	83.040,17
5. Drift af skolehaver		736,79
6. Skolelæge ÷ statens tilskud		7.282,90
7. Skoletandpleje		20.064,29
8. Inventar og materiel		22.313,85
9. Undervisningsmidler		55.375,15
10. Kontorholdsudgifter		1.536,77
11. Brændsel, belysning og vandforsyning		47.782,50
12. Rengøring		34.901,78
13. Skole- og børnebiblioteker og flidspræmier		5.306,83
14. Forsikringsudgifter		501,31
15. Ungdoms- og aftenskole		18.693,15
16. Ferierejser		2.174,25
17. Diverse udgifter		9.873,90
		<hr/>
		645.832,22
18. Indtægter:		
Skolepenge	465,60	
Husleje af Folkebiblioteket	3.000,00	
	<hr/>	3.465,60
		<hr/>
		642.366,62
19. Tilskud til den private mellem- og realskole m. v.		5.315,00
		<hr/>
		647.681,62

Beregnet efter elevantallet pr. 31. december 1949 bliver kommunens udgift pr. elev kr. 329,12.

Fradrages beløbene til forrentning og afskrivning af de faste ejendomme, bliver udgiften pr. elev kr. 307,42.

Kommunens samlede udgifter til skolevæsenet 1949—50 var ialt 882,022,09 kr.

Beregnet efter elevantallet pr. 31. december 1949 bliver kommunens udgift pr. elev 388,06 kr. (uden forrentning og afskrivning 360,40 kr).

Tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til skolevæsenet udgør 159.030,00 kr.

Når dette tilskud fradrages, bliver kommunens udgift pr. elev 316,14 kr. (uden forrentning og afskrivning 288,47 kr.).
